

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Voortgezet Onderwijs

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie

1066119

Uw referentie

2016Z15352

Datum 15 september 2016

Betreft Antwoord op schriftelijke vragen van Kamerlid Siderius

Hierbij zend ik u het antwoord op de vragen van het lid Siderius (SP) van uw Kamer inzake het bericht dat scholieren vaak ziek thuis zitten.

De vragen werden mij toegezonden bij uw bovenaangehaalde brief met kenmerk 2016Z15352.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker

2016Z15352

Onze referentie
1066119

Antwoorden op de schriftelijke vragen van het lid Siderius (SP) van de Tweede Kamer der Staten-Generaal inzake het bericht dat scholieren vaak ziek thuis zitten (ingezonden d.d. 17 augustus 2016).

1

Erkent u dat langdurig of regelmatig ziekteverzuim onder scholieren een landelijk probleem is, zoals de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) stelt? Zo ja, kunt u uw antwoord toelichten? Zo nee, waarom niet? 1)

De cijfers over ziekteverzuim zijn alleen beschikbaar op schoolniveau. Er is geen landelijk beeld.

2

Hoeveel scholieren in het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs zitten langdurig of regelmatig ziek – meer dan 6 aaneengesloten schooldagen of meer dan 16 uren gedurende de laatste 4 weken – thuis? Kunt u de Kamer inzage hierin geven? Zo ja, wanneer? Zo nee, waarom niet?

Nee, ik kan u hierover geen cijfers geven. Omdat ziekteverzuim een vorm van geoorloofd verzuim is, hoeft de school hiervan geen melding te doen. Er wordt dan ook geen landelijke registratie van het aantal ziektegevallen bijgehouden.

3

Hoeveel scholieren verlaten na langdurige of regelmatige ziekte voortijdig het onderwijs zonder startkwalificatie en komen thuis te zitten? Kunt u de Kamer inzage hierin geven? Zo ja, wanneer? Zo nee, waarom niet?

Vanwege de in het antwoord op vraag 2 genoemde reden kan ik de Kamer hierin geen inzage geven.

4

Erkent u dat het zogenaamde passend onderwijs mislukt is, nu blijkt dat veel leerlingen zich ziek melden en geen onderwijs volgen, omdat de daadwerkelijke reden van thuiszitten (depressies, thuissituatie, chronische ziekte) onvoldoende gesignaleerd wordt in het reguliere onderwijs? Zo nee, waarom niet?

Nee. Met de invoering van passend onderwijs, inclusief de maatregelen op het terrein van 'onderwijs op een andere locatie', zijn er meer mogelijkheden voor maatwerk. Hierdoor kunnen meer leerlingen, ook zieke leerlingen, een passend onderwijsprogramma volgen.

5

Bent u van mening dat de inrichting van het huidige voortgezet onderwijs met grote klassen, signaleringsverlegenheid bij onderwijspersoneel en het weinige maatwerk enkele van de grootste boosdoeners zijn als het gaat om het grote ziekteverzuim onder scholieren? Zo nee, wat is hiervan dan wel de reden?

Ziekteverzuim kan uiteenlopende oorzaken hebben. Dit blijkt ook uit het evaluatieonderzoek van M@ZL waarin gekeken is naar de gezondheidstoestand van bijna 500 vmbo-leerlingen die veelvuldig verzuimden. De oorzaken van het ziekteverzuim liepen uiteen van chronische somatische klachten en leefstijlproblemen tot schoolproblematiek zoals pesten of leerproblemen. Met de invoering van passend onderwijs, inclusief de maatregelen op het terrein van 'onderwijs op een andere locatie', zijn er meer mogelijkheden om maatwerk te

bieden, zodat ook zieke leerlingen een passend onderwijsprogramma kunnen volgen.

Onze referentie
1066119

6

Is het langdurig of regelmatig ziekteverzuim onder scholieren op het vmbo hoger dan op andere leerwegen of leerniveaus? Zo ja, kunt u de Kamer inzage geven in de oorzaken hiervan?

Zie het antwoord op vraag 2.

7

Is er een verband tussen langdurig of regelmatig ziekteverzuim en scholieren die geen passend onderwijsaanbod ontvangen vanwege een complexe onderwijs- en/of zorgvraag? Zo ja, waar ligt dan het verband en om hoeveel scholieren gaat het hier?

Het niet (voldoende) bieden van een passend aanbod kan leiden tot ziekteverzuim. Er zijn geen cijfers beschikbaar over de mate waarin dit voorkomt.

8

Welke stappen heeft het kabinet al ondernomen om langdurig of regelmatig ziekteverzuim onder scholieren in het voortgezet onderwijs of middelbaar beroepsonderwijs terug te dringen? In hoeverre waren deze stappen effectief in het terugdringen van ziekteverzuim onder deze groepen scholieren?

Het bestrijden van ziekteverzuim is in de eerste plaats een taak van de school, in samenwerking met ouders, jeugdarts en andere hulpverleners. Van elke school wordt verwacht dat ze een stevig (ziekte)verzuim beleid hanteren en duidelijke protocollen volgen. De Inspectie van het Onderwijs ziet daar ook op toe.

Vanuit het Rijk is de afgelopen jaren vooral ingezet op de aanpak van ongeoorloofd verzuim. Over de maatregelen die in dat kader zijn ingezet, bent u onder andere geïnformeerd met de Leerplichtbrief (februari 2016, Kamerstuk 26695, nr. 108) en de negende voortgangsrapportage passend onderwijs (juni 2016, Kamerstuk 31497, nr. 210).

Specifiek voor de aanpak ziekteverzuim is in 2010, met subsidie van het ministerie van OCW en het toenmalige ministerie van J&G, de handreiking 'Snel terug naar school is toch veel beter' ontwikkeld. De handreiking is ontwikkeld door Jeugdartsen Nederland (AJN), de Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde (NVAB) en Ingrado en biedt praktische adviezen om onnodig ziekteverzuim van leerlingen in het basis-, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs aan te pakken.

9

In hoeverre is het langdurig en regelmatig ziekteverzuim in West-Brabant teruggedrongen door de inzet van M@ZL (Medische Advisering Ziek gemelde Leerling) door de GGD? Kunt u de Kamer inzage hierin geven? Zo ja, wanneer? Zo nee, waarom niet? 2)

Evaluatieonderzoek heeft laten zien dat ziekteverzuim gehalveerd wordt door M@ZL bij de VMBO-leerlingen in West Brabant. Door leerlingen te begeleiden volgens het M@ZL-protocol kon het ziekteverzuim met de helft worden teruggedrongen in vergelijking met een even grote controlegroep die op de gebruikelijke manier werd begeleid.

10

Vindt u M@ZL een effectieve aanpak in het terugdringen van ziekteverzuim en steunt u dan ook een landelijk vervolg van deze aanpak? Kunt u uw antwoord toelichten?

Onze referentie
1066119

Gezien de resultaten van het hierboven genoemde evaluatieonderzoek lijkt M@ZL een effectieve aanpak te zijn. Het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ) onderzoekt daarom de mogelijkheden om deze aanpak breder uit te rollen. Het is aan regio's zelf om deze aanpak al dan niet over te nemen. Wel onderstreep ik voor alle regio's het belang van een goede samenwerking tussen scholen, jeugdgezondheidszorg en gemeenten in de aanpak van ziekteverzuim. Uit de verzuimgesprekken die mijn ambtenaren samen met Ingrado inmiddels al in ongeveer zestig regio's hebben gevoerd, blijkt gelukkig ook dat dergelijke afspraken steeds gangbaarder worden. Om dat te ondersteunen, zal Ingrado komend jaar de handreiking 'Snel terug naar school is veel beter' (zie ook het antwoord op vraag 8) actualiseren en het gebruik ervan stimuleren.

11

Zijn er naast M@ZL nog meer projecten in het land die ziekteverzuim op het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs trachten terug te dringen? Zo ja, welke en zijn deze effectief gebleken? Zo nee, waarom niet?

Ja, er zijn meer regio's waarin scholen, jeugdgezondheidszorg en gemeenten dergelijke afspraken hebben gemaakt. In de verzuimgesprekken (zie het antwoord op vraag 10) geven gemeenten en samenwerkingsverbanden aan dat die afspraken ertoe leiden dat rollen en verantwoordelijkheden helderder zijn en eerder zicht wordt verkregen op problematisch ziekteverzuim.

12

Kunt u toelichten of de bezuinigingen op de Gemeentelijke Gezondheidsdiensten een bedreiging vormen voor projecten zoals M@ZL? Zo nee, waarom niet?

M@ZL is een methodiek die ingezet kan worden bij de integrale aanpak van ziekteverzuim bij scholieren. Het is aan gemeenten om te besluiten of zij M@ZL willen inzetten voor de aanpak van ziekteverzuim. Gemeenten zullen dan ook met de GGD'en (of andere JGZ-organisaties) afspraken moeten maken over de financiering hiervan. Gemeenten bepalen dus of zij dit willen financieren. Van bezuinigingen vanuit het kabinet op de GGD'en is geen sprake. Of en hoe de keuze voor M@ZL wordt beïnvloed door eventuele bezuinigingen door gemeenten is niet bekend.

- 1) Algemeen Dagblad, 'Scholier te vaak ziek thuis' (16 augustus 2016)
- 2) Algemeen Dagblad, 'We dachten dat hij een flapdrol was' (16 augustus 2016)